Inspreekbijdrage

Aan	Commissie Ontwikkeling, gemeente Haarlem
Van	Bestuur KHN afdeling Haarlem
Betreft	Startnotitie Horecabeleid (collegebesluit 2026/268080)
Datum	18 november 2026

Geachte voorzitter, geachte leden van de commissie,

Voor het eerst stelt Haarlem een integraal horecabeleid op. Het bestuur van Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Haarlem, verwelkomt dit en waardeert het dat KHN als partner bij de totstandkoming wordt betrokken. De commissie wordt gevraagd het college aandachtspunten mee te geven ten aanzien van het proces en de inhoud. Wij verzoeken u de volgende vier punten daarin op te nemen.

1 Neem terrassen op in het horecabeleid en start daar nu mee

Volgens de startnotitie ligt het in de rede eerst het horecabeleid vast te stellen en pas daarna de terrasinrichtingsplannen te actualiseren. Het horecabeleid doet zelf geen uitspraken over de concrete inrichting van terrassen. Gelet op de beoogde vaststelling in het vierde kwartaal van 2027 betekent dit dat de daadwerkelijke actualisatie vanuit een uitvoeringsagenda mogelijk pas vanaf het eerste kwartaal van 2028 wordt opgepakt. Dat achten wij zeer onwenselijk.

Haarlem is een horecastad, maar bovenal een terrassenstad. Inwoners en bezoekers verblijven steeds vaker buiten en terrassen worden een steeds groter deel van het jaar gebruikt. De terrasmogelijkheden zijn voor ondernemers vaak doorslaggevend bij de keuze om een pand te betrekken, en in veel gevallen bepalend voor de levensvatbaarheid van een onderneming. Voor sommige ondernemers is de inrichting van het terras zelfs belangrijker dan die van het pand. Horeca en terras vormen één geheel; een horecabeleid zonder terrassen is daarmee onvolledig.

De huidige situatie vraagt bovendien om spoed. De regelgeving voor terrassen bestaat uit een samenstel van reglementen, inrichtingsplannen en afzonderlijke vergunningen. Tegelijkertijd is de inrichting van de stad gewijzigd: het autoluwe gebied en het voetgangersgebied zijn aanzienlijk uitgebreid. Veel terrassen zijn echter nog ingetekend alsof er dagelijks autoverkeer door deze straten rijdt. Dit leidt tot onbegrip bij ondernemers, onduidelijkheid over wat is toegestaan en discussies in de openbare ruimte.

Terrassen zijn in onze ogen geen overlastfactor, maar een uiting van een levendige stad.

Wij zijn blij dat de gesprekken tussen de gemeente en de horecasector over de huidige uitdagingen rondom terrassen inmiddels van start zijn gegaan. Wij hebben er vertrouwen in dat we elkaar op korte termijn kunnen vinden in werkbare oplossingen voor de meest urgente knelpunten.

Dat neemt echter niet weg dat het terrassenbeleid een volwaardige plek verdient binnen het nieuwe horecabeleid. Wat ons betreft kunnen en moeten beide trajecten naast elkaar bestaan, maar wel onlosmakelijk met elkaar verbonden blijven. Het oplossen van de huidige knelpunten hoeft niet te wachten op een

KONINKLIJK VERBOND VAN ONDERNEMERS HORECA. EN AANVERWANT BEDRIJF. HORECA NEDERLAND.

nieuwe horecavisie, en andersom mag het nieuwe horecabeleid niet worden opgesteld zonder een duidelijke visie op terrassen.

Wij verzoeken u het college mee te geven:

- terrassen integraal onderdeel te maken van het horecabeleid, waarbij het terrassenbeleid en horecabeleid parallel en in samenhang worden ontwikkeld;
- de actualisatie van de terrasregels en inrichtingsplannen nu al in gang te zetten, in samenwerking met de sector, zonder te wachten op de uitvoeringsagenda van het nieuwe horecabeleid;
- het terrassenbeleid te formuleren vanuit het uitgangspunt van mogelijk maken, met oog voor het feitelijke gebruik van straten die autoluw of autovrij zijn geworden;

2 Maak het ondernemersklimaat een volwaardige kernopgave

De startnotitie benoemt zeven kernopgaven: levendigheid en leefbaarheid, vernieuwing, kwaliteit, handhaving, spreiding, nachtcultuur en een gezonde voedselomgeving. Dit zijn belangrijke opgaven. Geen van deze opgaven heeft echter expliciet betrekking op de economische betekenis van horeca voor de stad. Dit punt hebben wij eerder aangekaart in onze reactie op de scenarioschets van maart 2026.

De horeca is een van de grootste werkgevers van Haarlem. De Haarlemse horeca is niet primair gericht op toerisme, maar op inwoners van Haarlem en bezoekers uit de regio. Zij vormt een belangrijke ontmoetingsplek en is een wezenlijk onderdeel van de Haarlemse identiteit.

Een ondernemer die in Haarlem een zaak opent, investeert doorgaans honderdduizenden euro's op basis van een businesscase die meerdere jaren moet renderen. Dat vraagt om zekerheid: heldere en objectieve criteria die vooraf bekend zijn, vergunningverlening binnen vaste termijnen en regels die niet tussentijds wijzigen. Daarnaast dient de overname en voortzetting van een bestaande onderneming eenvoudig te verlopen, zonder hernieuwde toetsing aan gebiedsprofielen of kwaliteitscriteria.

Wij vragen de gemeente niet om minder te sturen, maar om breder te kijken. Horeca is niet slechts een functie die ruimtelijk moet worden ingepast; het is een sector die in belangrijke mate bijdraagt aan de stad.

Wij verzoeken u het college mee te geven:

- het ondernemersklimaat als achtste kernopgave toe te voegen en elk gebiedsprofiel tevens te toetsen op werkgelegenheid, investeringszekerheid en vestigingsklimaat;
- investeringszekerheid als leidend principe te hanteren: heldere criteria vooraf, maximale doorlooptijden en een eenvoudige bedrijfsovername.

3 Borg de samenhang met hotels en verblijfshoreca

Hotels en andere vormen van verblijfshoreca maken onderdeel uit van het totale horecalandschap en de gastvrijheidseconomie van Haarlem. Dat hiervoor afzonderlijke beleidstrajecten bestaan, begrijpen wij, maar de inhoudelijke samenhang met het bredere horecabeleid moet gewaarborgd blijven. Specifieke vraagstukken rondom regelgeving, bestemming en handhaving, waaronder bestemming 4, staan hier wat ons betreft los van.

Wij verzoeken u het college mee te geven:

- de samenhang met het toekomstige hotelbeleid en de bredere gastvrijheidseconomie expliciet te borgen.

4 Benader bewoners en ondernemers niet als vanzelfsprekend tegengestelde belangen

In paragraaf 4.1 van de startnotitie worden ondernemers en bewoners tegenover elkaar geplaatst: ondernemers vragen ruimte voor ontwikkeling, terwijl bewoners nadruk leggen op leefbaarheid en rust.

Wij vinden dit een te beperkte voorstelling van de Haarlemse werkelijkheid.

Haarlem is juist een stad waarin horeca een belangrijke bijdrage levert aan de leefbaarheid, ontmoeting en sociale samenhang. Veel Haarlemmers maken dagelijks en met veel plezier gebruik van de horeca in hun stad. Sterker nog, wij durven te stellen dat de levendigheid, het culturele aanbod en de rijke horecascene voor een grote groep inwoners juist onderdeel zijn van de aantrekkingskracht van Haarlem als woonstad.

Natuurlijk zijn er verschillende belangen en moet zorgvuldig worden omgegaan met overlast, veiligheid en de leefomgeving. Die balans onderschrijven wij ten zeerste. Maar leefbaarheid gaat niet uitsluitend over rust en het beperken van overlast. Het gaat ook over ontmoeting, voorzieningen, sociale veiligheid, levendigheid en de mogelijkheid om samen van de stad te genieten.

Wij hopen daarom dat de gemeente in het participatietraject nadrukkelijk oog heeft voor de diversiteit aan perspectieven onder bewoners. Niet alleen de bewoners die zorgen of bezwaren hebben, maar ook de grote groep Haarlemmers die de horeca waardeert, gebruikt en graag onderdeel ziet blijven van een levendige stad.

Een breed gedragen horecabeleid vraagt om een participatieproces waarin die verschillende stemmen daadwerkelijk worden gehoord, zonder bewoners en ondernemers bij voorbaat als tegengestelde partijen te positioneren.

Wij verzoeken u het college mee te geven:

- in de startnotitie en het verdere participatietraject bewoners en ondernemers niet bij voorbaat als tegengestelde belangengroepen te positioneren;
- bij de participatie nadrukkelijk ook bewoners te betrekken die de levendigheid en het horeca-aanbod van Haarlem waarderen;
- leefbaarheid breder te benaderen dan alleen rust en het voorkomen van overlast, en ook de positieve bijdrage van horeca aan ontmoeting, sociale samenhang en de aantrekkelijkheid van de stad mee te wegen.

Tot slot

Wij danken u voor uw aandacht en zien uit naar een horecabeleid waarin de Haarlemse horecaondernemers een volwaardige plaats krijgen en waarin levendigheid en leefbaarheid elkaar versterken.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van KHN afdeling Haarlem